ജൌഹറുബ്നു അബ്ദുല്ലാ ഹിസ്സികിലിയ്യി

സയ്യിദ് അബ്ദുറഹിമാൻ തങ്ങൾ, അൽഅസ്ഹർകൈറോ

ഉത്തരആഫ്രിക്കയോട് 140മൈൽ തൊട്ടു കിടക്കുന്ന സിസിലിയ്യ എന്ന ദ്വീപിലാണ് ജൌഹർ ജനിച്ചത്. ഫാത്വിമിയ്യാ ഖിലാഫത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ ഖലീഫയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവ് അബ്ദുല്ലാ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുകയും ചെയ്തിരുന്നതുകൊണ്ടും ജൌഹറിന്റെ പിതാവും അബ്ദുല്ലാ ആയിരിക്കുമെന്നു ഊഹിക്കാം.

ജൌഹറിൽ വ്യക്തമായിരുന്ന ലക്ഷണവും പ്രകാശവും ഖലീഫമാരുടെ അടിമകളിൽ പ്രത്യേകസ്ഥാനം ജൌഹറിനു നൽകി അദ്ദേഹത്തെ ഖലീഫ എന്നാണ് ജൌഹറിനെ ഖലീഫ വിളിച്ചിരുന്നത്.

34-ൽ മഅ്സ്വൂ ഖലീഫയായപ്പോൾ ജൌഹർ ഖലീഫയുടെ സ്വീകർത്രിയായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ഹി: 348ൽ പ്രധാനമന്ത്രിയായിരുന്ന ഉബൈദുല്ലയും, ഫാത്വിമീ ഭരണത്തിന്റെ ആരംഭകാലത്തിൽ ഈജിപ്തിലെ ഗവർണ്ണറായിരുന്ന അത്ലാനിക്കിന്റെ കരങ്ങളിൽ ഒതുക്കിയിരുന്ന പ്രദേശവും കീഴടക്കാൻ ജൌഹറിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു വമ്പിച്ച സൈന്യത്തെ തയ്യാറാക്കപ്പെടുകയുംചെയ്തു. ഇതിനുമുമ്പ് കീഴടക്കാൻ അസാദ്ധ്യമായിരുന്ന എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളും ജൌഹർ കീഴടക്കുകയും ഫാത്വിമീ ഖലീഫമാരുടെ ഭരണം സ്ഥാപിക്കുകയുംചെയ്തു. അധികം താമസിയാതെ പിടിച്ചടക്കിയ ഓരോപ്രദേശത്തേയും പ്രത്യേക നഗരങ്ങളും ഖലീഫക്കയച്ചുകൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഈ കൊണ്ട് ഓരോരാജ്യത്തിന്റെയും നിലമനസ്സിലാക്കുവാനും ഖലീഫക്കെളുപ്പമായിരുന്നു.

സൽജിമാസ, ഫാസ മുതലായ ശക്തിയുള്ള അത്ലാന്തിക്കിന്റെ തീരപ്രദേശങ്ങളും വലിയ പോരാട്ടംകൂടാതെ പിടിച്ചടക്കിയതുകൊണ്ട് 'ബാളഃ' എന്നാണ് ജൌഹറിനെ ഖലീഫ സംബോധനം ചെയ്തിരുന്നത്.

ഉബൈദുല്ലാ ഖലീഫമാർ പല പ്രാവശ്യവും ആക്രമിക്കയും പരാജയപ്പെടുത്തുകയുംചെയ്ത ജൌഹർ ബാളഅിന്റെ അസാമാന്യമായ യുദ്ധതന്ത്രവും ധീരതയും കണ്ട ഉബൈദുല്ലാ ജൌഹറിന്റെ കയ്യാൽ ഞാൻ കീഴടക്കപ്പെടുമെന്ന് ഖലീഫ മുഅസ്സസിസ് പ്രവചിച്ചിരുന്നു.

ഹ: ഉമർ ഫാറൂക്കിന്റെ ഖിലാഫത്തിൽ അംറുബ്നുൽആസ് (റ) 20ൽ ഈജിപ്ത് പിടിച്ചടക്കുകയും ഈജിപ്തുകാർ ഇസ്ലാം മതം സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തതുമുതൽ ഈജിപ്ത് ഖിലാഫത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമായിത്തീർന്നു. ഹിജ്റ 38 വരെ ഖുലഫാഉർറാശിദുകളുടെ കീഴിലും 38ൽ 133 വരെ ബനൂഉമയ്യ ഖലീഫമാരുടെ കീഴിലും 133 മുതൽ അബ്ബാസി ഖലീഫമാരുടെ കീഴിലും തുടർന്നുപോന്നു.

ഹിജ്റ 254ൽ അഹ്മദ് ബ്നുൽ ഖസീബിലെ ഗവർണ്ണറായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. പക്ഷെ തുർക്ക് അധികാരമേറ്റിയതിനുശേഷം അബ്ബാസി ഖലീഫയോടെതിർക്കയും ഈജിപ്തിലെ സ്വാതന്ത്ര്യപതിയായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ഹിജ്റ 257 മുതൽ 292 വരെ തുർക്കികളുടെ പൂർണ്ണ അധികാരത്തിലായി. പക്ഷെ, 292ൽ ഈ രാജ്യത്തെ ഈജിപ്തിനെ തന്നെ ഇത്തൂലൂനികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ അബ്ബാസികളുടെ നേരിട്ടുള്ള ഭരണം തുടരുവാനും സാധിച്ചു: ഹിജ്റ 323 മുതൽ അഷ്ശൂകികളുടെ കീഴിലായി. ഖുർദ്രിലെ അബ്ബാസി ഖലീഫമാരുടെ കീഴാണ് അന്നും ഈജിപ്തുവിനെ നോക്കിയിരുന്നത്. ഈ അവസരത്തിലും മുഹമ്മദ്ബ്നു തുഗജിന്റെ അകൽച്ചയിലൂടെ സ്വാതന്ത്ര്യാധിപത്യ ഭരണമാണവിടെ നടമാടിയിരുന്നത്. ഖലീഫയുടെ ആജ്ഞാനുവർത്തിയല്ലാത്തതിനാൽ അകൽച്ചയിലൂടെ അധികാരം കയ്യാക്കിക്കൊണ്ട് ഖലീഫ ഉത്തരവു പുറപ്പെടുവിക്കുകയും അകൽച്ചയിലൂടെ ആധിപത്യത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ഖലീഫയുടെ ഉത്തരവു വിലപ്പോയില്ല. അന്നുമുതൽ അബ്ബാസി ഖിലാഫത്തിന്റെ സ്ഥാനത്തു ഫാത്വിമീ ഖലീഫമാർക്ക് കയ്യാൽ ഈ രാജ്യം ഭരിക്കയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഫാത്വിമീ ഖലീഫമാരായ അതിന്റെ മിഷനറിമാർക്ക് പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം പ്രാർത്ഥന ആരംഭിക്കയും ചെയ്തു. ഈ സംഭവം ഈജിപ്ത് കീഴടക്കാനും അബ്ബാസി ഖലീഫമാരിൽ നിന്നും വിടുവിച്ചുപറഞ്ഞുള്ള ഫാത്വിമീ ഖലീഫമാരുടെ ഗ്രഹത്തിന്നു പ്രത്യേക പ്രോത്സാഹനം നൽകി. അബ്ബാസീഖലീഫമാരുടെ ശക്തിക്ഷയിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടും പട്ടാള മേധാവികളുടെ അധികാരദാഹം വർദ്ധിച്ചുവരുകയുടെ കാലമായിരുന്നതുകൊണ്ടും ഖലീഫക്ക് അകൽച്ചയിലൂടെ ഭരിക്കുന്നതിന്നു പ്രതികൂലപ്പെടുവാൻ സാധ്യമായിരുന്നു.

അന്നു ഭരണതലവന്മാരുടെ കയ്യിൽ [illegible] അബ്ബാസീഖലീഫകൾ വെറും കളിക്കോപ്പുകളായിരുന്നു. യുദ്ധത്തിനു പോകുമ്പോൾ പുത്രന്മാരെപ്പോലെയുള്ള രാജാക്കന്മാരെ ഖലീഫമാർക്കു നൽകുന്നതിനായിരുന്നു അധികാരമേറ്റുകഞ്ഞ ഖലീഫ ഏറെതാമസിയാതെ തുർക്കിപ്പട്ടാളമേധാവിയായ തുസൂനിന്റെകയ്യാൽ വധിക്കപ്പെട്ടു. (ഇബ്നുൽഅസീൻ)

ഹിജ്റ 334ൽ മഹാരാജ്ഞിയുടെ ഫലമായി നൽകപ്പെട്ട മരണപ്പെട്ടതോടെ മകൻ അബുൽകാസിം അന്നഞ്ജർ അധികാരത്തിൽവന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുളർ മൈനറായതുകൊണ്ട് അകൽച്ചയിലെ പ്രധാനഭടന്മാരായിരുന്ന അബുൽമിസ്കുകൾ ഫർ ആയിരുന്ന ഭരണസാരഥ്യം വഹിച്ചിരുന്നത്; അകൽച്ചികളുടെ അധികാരത്തിലുള്ള ഉബൈപ്പ്, സിറിയ, ഹിജാസ് എന്നീ സ്ഥലങ്ങളും കാഫൂറിന്റെ മേലധികാരത്തിലായിരുന്നു. കാഫൂറിനെ ഉപേക്ഷിച്ചുവിടുവാൻ വിരുതിയുമായ കാഫൂറിനെ ഉപേക്ഷിച്ചുകളയുവാൻ സിറിയക്കാരെ ഇയ്യുപ്പെടുത്തുകയാൽ സിറിയയിൽ സൈന്യത്തെ ഒരുപ്പിച്ചു ഹമദാനിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ കാഫൂരിനെതിരെ കാഫൂർതന്റെ പട്ടാളത്തെ കൊണ്ടു ഈ രണ്ടുകലഹത്തേയും ഒതുക്കി ഈടെകാഫൂറിന്റെപ്രതാപംവർദ്ധിക്കയുംചെയ്തു. കാഫൂർ സുൽത്താൻഅന്നഞ്ജറിന്റെ മുമ്പിൽ അഗ്രകാരത്തിൽ കൈകെട്ടുന്നതുകൊണ്ട് അബ്ബാസുകാരെ കാഫൂറെതന്നിൽ വടംവലിയായി. സൈന്യത്തിൽ രണ്ടു പാർട്ടിയായി തിരിഞ്ഞു. ഹിജ്റ 349ൽ 24-മത്തെ വയസ്സിൽ സുൽത്താൻ അന്നഞ്ജർ മരണമായനിയിലായിത്തീർന്നപ്പോൾ (കാഫൂറിന്റെ പ്രേരണയാലാണ് സംശയം) കൊല്ലപ്പെടുകയുണ്ടായി. (ഹൈതിഹും) സഹോദരൻ അലിയ്യ് സുൽത്താനായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു. കൊല്ലപ്പെടുമ്പോൾ നാലുലക്ഷം ദീനാർകൊടുത്തുപോന്നിരുന്ന എന്നല്ലാതെ ഭരണവുമായി യാതൊരു ബന്ധവും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. കാഫൂർ അധികാരവും കാഫൂറിൽ തന്നെയായിത്തീർന്നു. ഹിജ്റ 355ൽ അലിയ്യിനും ജ്യേഷ്ഠന്റെ അനുഭവംതന്നെയുണ്ടായി.

ബഗ്ദാദിലെ ഖലീഫയായ മുതീഅ് ഇല്ലയെ പാട്ടിലാക്കിക്കൊണ്ടു മുഴുവൻ അധികാരവും കാഫൂർ തനിക്കാണെന്ന വിളംബരപ്പെടുത്തി. കാഫൂറും അബ്ബാസി ഖലീഫയുമായുള്ള കൂട്ടുകെട്ട് ഫാത്വിമീ ഖലീഫയെ കുപിതനാക്കി. വലിയൊരു സൈന്യത്തെ ഈജിപ്തിന്നെതിരെ അയച്ചു. വാഹാള്ള എന്ന സ്ഥലത്തുവെച്ചു കാഫൂറിന്റെ സൈന്യവുമായി ഏറ്റുമുട്ടുകയും വമ്പിച്ച തോൽവിയേറ്റുകയും ചെയ്തു. ഫലമോ കടുത്ത പരാജയത്തോടുകൂടിയും സൈന്യത്തെ പറഞ്ഞയച്ചു.

ഫാത്വിമീ ഖലീഫമാരായ അതിന്റെ മിഷനറിമാർക്ക് പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം പ്രാർത്ഥന ആരംഭിക്കയും ചെയ്തു. ഈ സംഭവം ഈജിപ്ത് കീഴടക്കാനും അബ്ബാസി ഖലീഫമാരിൽ നിന്നും വിടുവിച്ചുപറഞ്ഞുള്ള ഫാത്വിമീ ഖലീഫമാരുടെ ഗ്രഹത്തിന്നു പ്രത്യേക പ്രോത്സാഹനം നൽകി. അബ്ബാസീഖലീഫമാരുടെ ശക്തിക്ഷയിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടും പട്ടാള മേധാവികളുടെ അധികാരദാഹം വർദ്ധിച്ചുവരുകയുടെ കാലമായിരുന്നതുകൊണ്ടും ഖലീഫക്ക് അകൽച്ചയിലൂടെ ഭരിക്കുന്നതിന്നു പ്രതികൂലപ്പെടുവാൻ സാധ്യമായിരുന്നു.

അന്നു ഭരണതലവന്മാരുടെ കയ്യിൽ [illegible] അബ്ബാസീഖലീഫകൾ വെറും കളിക്കോപ്പുകളായിരുന്നു. യുദ്ധത്തിനു പോകുമ്പോൾ പുത്രന്മാരെപ്പോലെയുള്ള രാജാക്കന്മാരെ ഖലീഫമാർക്കു നൽകുന്നതിനായിരുന്നു അധികാരമേറ്റുകഞ്ഞ ഖലീഫ ഏറെതാമസിയാതെ തുർക്കിപ്പട്ടാളമേധാവിയായ തുസൂനിന്റെകയ്യാൽ വധിക്കപ്പെട്ടു. (ഇബ്നുൽഅസീൻ)

ഹിജ്റ 334ൽ മഹാരാജ്ഞിയുടെ ഫലമായി നൽകപ്പെട്ട മരണപ്പെട്ടതോടെ മകൻ അബുൽകാസിം അന്നഞ്ജർ അധികാരത്തിൽവന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുളർ മൈനറായതുകൊണ്ട് അകൽച്ചയിലെ പ്രധാനഭടന്മാരായിരുന്ന അബുൽമിസ്കുകൾ ഫർ ആയിരുന്ന ഭരണസാരഥ്യം വഹിച്ചിരുന്നത്; അകൽച്ചികളുടെ അധികാരത്തിലുള്ള ഉബൈപ്പ്, സിറിയ, ഹിജാസ് എന്നീ സ്ഥലങ്ങളും കാഫൂറിന്റെ മേലധികാരത്തിലായിരുന്നു. കാഫൂറിനെ ഉപേക്ഷിച്ചുവിടുവാൻ വിരുതിയുമായ കാഫൂറിനെ ഉപേക്ഷിച്ചുകളയുവാൻ സിറിയക്കാരെ ഇയ്യുപ്പെടുത്തുകയാൽ സിറിയയിൽ സൈന്യത്തെ ഒരുപ്പിച്ചു ഹമദാനിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ കാഫൂരിനെതിരെ കാഫൂർതന്റെ പട്ടാളത്തെ കൊണ്ടു ഈ രണ്ടുകലഹത്തേയും ഒതുക്കി ഈടെകാഫൂറിന്റെപ്രതാപംവർദ്ധിക്കയുംചെയ്തു. കാഫൂർ സുൽത്താൻഅന്നഞ്ജറിന്റെ മുമ്പിൽ അഗ്രകാരത്തിൽ കൈകെട്ടുന്നതുകൊണ്ട് അബ്ബാസുകാരെ കാഫൂറെതന്നിൽ വടംവലിയായി. സൈന്യത്തിൽ രണ്ടു പാർട്ടിയായി തിരിഞ്ഞു. ഹിജ്റ 349ൽ 24-മത്തെ വയസ്സിൽ സുൽത്താൻ അന്നഞ്ജർ മരണമായനിയിലായിത്തീർന്നപ്പോൾ (കാഫൂറിന്റെ പ്രേരണയാലാണ് സംശയം) കൊല്ലപ്പെടുകയുണ്ടായി. (ഹൈതിഹും) സഹോദരൻ അലിയ്യ് സുൽത്താനായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു. കൊല്ലപ്പെടുമ്പോൾ നാലുലക്ഷം ദീനാർകൊടുത്തുപോന്നിരുന്ന എന്നല്ലാതെ ഭരണവുമായി യാതൊരു ബന്ധവും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. കാഫൂർ അധികാരവും കാഫൂറിൽ തന്നെയായിത്തീർന്നു. ഹിജ്റ 355ൽ അലിയ്യിനും ജ്യേഷ്ഠന്റെ അനുഭവംതന്നെയുണ്ടായി.

ബഗ്ദാദിലെ ഖലീഫയായ മുതീഅ് ഇല്ലയെ പാട്ടിലാക്കിക്കൊണ്ടു മുഴുവൻ അധികാരവും കാഫൂർ തനിക്കാണെന്ന വിളംബരപ്പെടുത്തി. കാഫൂറും അബ്ബാസി ഖലീഫയുമായുള്ള കൂട്ടുകെട്ട് ഫാത്വിമീ ഖലീഫയെ കുപിതനാക്കി. വലിയൊരു സൈന്യത്തെ ഈജിപ്തിന്നെതിരെ അയച്ചു. വാഹാള്ള എന്ന സ്ഥലത്തുവെച്ചു കാഫൂറിന്റെ സൈന്യവുമായി ഏറ്റുമുട്ടുകയും വമ്പിച്ച തോൽവിയേറ്റുകയും ചെയ്തു. ഫലമോ കടുത്ത പരാജയത്തോടുകൂടിയും സൈന്യത്തെ പറഞ്ഞയച്ചു.

(ശേഷം 19-ം പേജിൽ)

[illegible]

32 വൃത്തം മദനിക

i ഭൂതിയ്ക്കു കരൈശികളെല്ലാം ചേർന്നു
മുട്ടനം കൊണ്ടോടുക്കുകിം തിന്നു

ii ഭൂതിയാകും തൊണ്ടുയിരുത്തുപോയ്തുള്ളും
ഇനിവീൽ ഒരായിരമെന്നിവണ്ണം

iii ശതമിരണ്ടെന്ന മൊഴിവീൽവന്നു
സന്തക്കവാങ്കി ഒരു ശൂന്യം

iv അതിനുമകളിലിനോക്കിയന്നു
അർപ്പട്ട സ്ഥാനം ശൂന്യമപ്പോണ്ണം

v ശരിപോലെ വാടുകാർ കുത്തുകിംമോ
ശ്രുതിയും വേണുന്നുണ്ട് പുറം

vi അറിവിൻ രാണമെഴുന്നുണ്ട്
ആഡംബരങ്ങൾ പലമുണ്ട്.

vii കർണ്ണുതുമായ ഗാനം പാടി
കളിക്കുന്ന നാരികളുടെ കൂടി

viii അരപർ നഖിയെയപക്കാരിപ്പും
അന്തപുരങ്ങൾക്കൊക്കാരോക്കുപ്പിപ്പും

ix ആടുന്ന ഖഞ്ജനുകം താഴേടി
അതിനൊത്ത് രാഗം മണിച്ചു തേടി

x കൂടിക്കളിയും രസിയും പൊങ്കി
കേധാഘോഷം കൊണ്ട കേൾക്കുന്നു.

xi പോടിയ്ക് പിന്നിട്ടുവന്നാൽ പോകേ
ളോടേന്നിപ്പ് ഞാപ്രാർത്ഥനയോൽ

110 കായക്കണ്ണും വേണ്ടുന്നു
ശ്രുതിയിൽ അവർക്കുണ്ടായ

700 കുടകണ്ണിൽ പലവിധ ആഡംബരങ്ങൾ
കണ്ണിൽ ഓർത്താൽ സ്വർഗ്ഗികളും അവർക്കുണ്ടായ

പാട്ടുകാരൻ പാടി യുവതിയെപ്പോലെ കുട്ടരാ
യുവതികളായ യുവതികളിലും

(സ) തിരുമനസ്സിയും ഞാനായിരുന്നു

CENTRE FOR HADHRAMI & DIASPORA STUDIES
Mappila Heritage Library

"സെയിസ്മോഗ്രാഫ്"

ഭൂകമ്പംരേഖപ്പെടുത്തുന്നയന്ത്രം

എ.

ഭൂമിക്ക് തുടർച്ചയായി സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രാകൃതിക സങ്കോചംമൂലമാണ് ഭൂകമ്പമുണ്ടാകുന്നതെന്നു മുകളിൽ പറയാം. നീരാവിയായ പഴം വള്ളിഞ്ഞുമുരുണ്ടുപോലെത്തന്നെ തണുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഭൂമി മുരുണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കയാണ് ആപേക്ഷികമായി നോക്കുമ്പോൾ ഭൂമിയുടെ ചിലഭാഗങ്ങൾ ഭൂകമ്പം ഉണ്ടാകുന്നില്ലെന്നതന്നെ പറയാം. എന്നാൽ ആൻഡീസ്, ഹിമാലയംപോലെയുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലും, ശാന്തസമുദ്രത്തിന്റെ പശ്ചിമതീരങ്ങളിലും ഇടയ്ക്കിടെ ഭൂകമ്പം സംഭവിക്കുന്നു.

ഭൂമിയുടെ ഘടന മനസ്സിലാക്കിയാൽ ഭൂകമ്പം എങ്ങിനെ സംഭവിക്കുന്നുവെന്നറിയാൻ പ്രയാസമില്ല. ഭൂമിക്കു ആകെ മൂന്നുഭാഗമുണ്ടല്ലൊ. ഏറ്റവും അടിഭാഗത്താണ് വൽക്കല (Grust) ഭൂമിയുടെ നാഴികനാല്പാന്തരം കടിഞ്ഞൂൽ പാറകളായി ഉറച്ചു രൂപത്തിൽ ഇതു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. അടുത്തതായി തിളച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പാറയുടെ പ്രദേശമാണ്. ഇതിനു പ്രവാരകം (Mantle) എന്നാണ് പറയുക. അവസാനമായി ഭൂമിയുടെ വ്യാസാർദ്ധത്തിന്റെ ഏകദേശം വരുപ്പുമുള്ള ഭാഗമുണ്ട് (Core) സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ഇവിടെ വസ്തുവായ കടയാണിരിക്കുന്നതെന്നും അതിനുള്ളിൽ കാന്തശക്തിയുള്ള ഇരുമ്പും നിക്കലുമുള്ളവയായിരിക്കണം അവിടെയുള്ളതെന്നും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

വൽക്കത്തിനും പ്രവാകത്തിനുമിടയിൽ ചിലപ്പോൾ ഒരു വിടവുതന്നെ സംഭവിക്കുകയാണ്. മിക്കപ്പോഴും ഭൂവിതാനത്തിന്റെ മുഴുവൻ നാഴിക അടിയിൽ സംഭവിക്കുന്ന ഭൂചലനം അല്പനിമിഷത്തിനകം അവസാനിച്ചെന്നുവരും. എന്നാൽ ഭൂവിതാനത്തെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം അതിന്റെ ഫലം ഭയങ്കരമാണ്. കല്പാണ ജലാശയത്തിൽ ചെറിയ തിരമാലകൾ ജലവിധാനത്തിൽ പുറം വൃത്തമുണ്ടാക്കുന്നതുപോലെ, ഭൂമിയുടെ അന്തർഭാഗത്തെ വിടവിൽ ചില അലകൾ അഥവാ കമ്പനം ഭൂവിതാനത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിലേക്കും നീങ്ങുകയാണ്.

ശ്രദ്ധിക്കുമ്പോൾ ഈ തരംഗമായി ഭൂകമ്പം അനുഭവപ്പെടുന്ന പ്രദേശങ്ങൾ വേർതിരിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിൽ ആ

ജെഹറ ഫറൗന്തിനെ പറ്റിക്കുകയും അവരെയുടെ അനുമാനം. ഹിജ്റ 301ൽ ആ ദ്രോഹത്തിന്റെ സന്താനങ്ങളെല്ലാം കൈവശപ്പെടുത്തിയതുകൊണ്ട് അസൻ അധികാരമേറ്റു ഭരിച്ചുപോന്നു. ഈ സൈനുത്തോടെ തീരുടൻ യാതൊരു സിറിയായിലേക്കതന്നെ തിരിച്ചുപോ മഹദിയുടെ സൈന്യത്തെ കൊല്ലുകയും അധികാരത്തിൽ വരികയും ചെയ്തു. ജഫാർവണ്ടും അധികാരത്തിൽ വന്നു. 307ലും ൽവന്നു. പക്ഷെ മൈനേരിനും വഴിയൊരുക്കാതെ 321ലും ആക്രമണം നടത്തി. ഈ രണ്ടാക്രമണങ്ങളിലും വമ്പിച്ച സൈന്യങ്ങളോടെ ശ്രീയാണ്ടിന്നുള്ളിൽത്തന്നെ അസൗകര്യമായി നാട്ടിൽ തിരിച്ചുപോരേണ്ടിവന്നു. പക്ഷെ ഈ കലഹവുംതലയൊഴിഞ്ഞുള്ള മഹദിയുടെ ആധിപത്യകാലത്തെ നക്കുത്തെ തെളിഞ്ഞ വരി ഗ്രഹണമുണ്ടായതുകൊണ്ടു നന്ദുള്ളിൽ. 321ലെ ആക്രമണം നാലുകൊല്ലം നീണ്ടുനിന്നു. ഇതിനിടയിൽ ഫാതിമികളുടെ സമ്പത്തും യഥേഷ്ടം കൈവശപ്പെട്ട മകൻ അൽമുഇസ്സ് വിജയം മുഴുവൻ ജന്മനാടായ ഇഫ്രൈഖിയായിൽ ഉമ്മയിൽ ഉമ്മൈഖല്ലാ മറുണപ്പെട്ട മകൻ അൽകിക്കൊണ്ടും അടുത്തടിക്കൊണ്ടും നിന്നേശ്രേഷം കാലം, ഖലീഫയായി (322-334) 324വരെ വും മറ്റൊന്നായി, രാജ്യഭാരം പിടിച്ചടക്കി നീണ്ടു നിന്നു ആകുമണത്തിനുശേഷം, അൽകൊണ്ടിരിക്കയായിരുന്ന അബ്ബാസി ഖിലാ കാമലിന്റെ ബാക്കികാലത്തും മുമ്പേതന്നെ ഫാത്തിലെ അധികാര വർഷവുമായ അകശ്രീ ലീഫ, അൽമൻസൂർ(334-341)ന്റെയും ഭരണ ർക്കുകളുടെ ശക്തിക്ഷയവും ശ്രീയാണ്ടിലും ആകുമണങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. ഭരണമായിത്തീർന്നു. ഇഖ്ഫിനെ തല ശ്രീയാഖലീഫമാരുടെ പ്രാപിച്ചുപോന്നു. സ്ഥാനമാക്കികൊണ്ടുള്ള അകശ്രീ ഭരണം ടിപ്പിറപ്പെട്ടിയുന്ന ഖവാറിസ്മികളുടെ കലഹവും കൈവശപ്പെടുത്താൻ അൽമുഇസ്സ് തീരുമാനി അഖ്ഫിയാസിദിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നടന്ന ക്കയും നമ്മുടെ പരിസ്ഥാനായ ജെഹറ കൊള്ളയുമായിരുന്നു ഇഫ്രൈഖിയായെ പൂർണ്ണമായി വിധേയമാക്കി. സന്നാഹത്തിനും കാര്യമായി വിധേയമായ ൽ ഖലീഫന്റെ കീഴിൽ തെ വന്നിച്ച സൈന്യത്തെ മുഴുവൻ ശക്തിയും ഈ കഴ്പ്പത്തെ നേരിടാൻ വിനിയോഗിക്കേണ്ടിവന്നു. വമ്പി

ജെഹറ ഇഫ്രിഖിയായിൽ

(4-ംപേജിൻനിന്നു തുടർച്ച)

ലത്തോളം അബ്ബാസി ഖലീഫമാക്കെതിരായി പ്രവാഴവാല പൊട്ടിമുളച്ചതുകൊണ്ടും പൊതുജനങ്ങളിൽ അബ്ബാസികളോടുള്ള വൈപ്പും ശീയാക്കളോടുള്ള ബഹുമാനവും കടന്നുകൂടിയതും.

ഇതോടുകൂടി കാഹിറിനു നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിയാത്ത രൊസ്ഥ ഉടലിടുകയും ചെയ്തു. ജനങ്ങളുടെ ജീവിതാവലംബമായ നൈൽനദിയിലും വാഹകയും നാട്ടിന്റെ സമ്പത്തുകൊണ്ടും എല്ലാം തകർച്ചയിൽ എത്തുകയും പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു. ക്ഷാമവും പട്ടിണി മരണവും കോളറയും ഇതിനെ ശ്മശാനമാക്കി മാറ്റിമായിത്തീർന്നു.

ഇതു കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ബഗ്ദാദിലെ ഖലീഫയിൽനിന്നു കാര്യമായ ക്ഷാമ നിവാരണ പ്രവർത്തനം പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. കണ്ണുന്ന പുതമേൽനിന്നു ഭരണനടപടികൾ ലാഭമെന്നോണം, ഇഫ്രിഖിയിലെ പുരാതന നിക്ഷേപങ്ങളും നിധികളും തട്ടിയെടുക്കാനും കവർച്ചചെയ്യാനും കാരണത്തു കഷ്ടികഠിനം ഇതൊരു നല്ല അവസരമായിരുന്നു സിറിയയുടെയും ഈജിപ്തിന്റെയും നാനാ ഭാഗവും കൊള്ളയടിച്ചിരുന്ന കാരണികളെ നേരിടുവാൻ കാഹിറിന്റെ ഭയനീയനില ഉറയ്ക്കുമായിരുന്നില്ല ഇതു അവസരം ബഗ്ദാദിൽ അധികാരമാഹത്തിന്റെ വടംവലിയും ഖിലാഫത്തു പിടിച്ചുപറ്റാനുള്ള ശ്രമമായിരുന്നു.

നാട്ടിൽനിന്നു പിരിച്ചിരുന്ന നികുതി പട്ടാളച്ചിലവിന്നതന്നെ മതിയാവാഞ്ഞതുകൊണ്ട് സൈനുകളിൽ ഒരു ഗണ്യമായ ഭാഗം കാഹിറിനോടനുസരണമില്ലാത്തവരായിത്തീർന്നു. ഹിജ്റ 357ൽ കാഹർ ഡമസ്കസ്സിൽവെച്ചു അവധത്തെത്തെ വയസ്സിൽ മരണപ്പെട്ടു. ഇതുപന്തിനുമുമ്പായിരുന്നു ബൈള്ളൽകർസ്സ്, ജോർഡാൻ, ലബനാൻ, സിറിയാ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രദേശങ്ങളും കാഹിറിന്റെ ഭരണത്തിൻകീഴിലായിരുന്നു (The story of Gairo)

അക്ശീദണത്തിനു നാഗനില്പുതെയായിരുന്നു. ഖലീഫക്കു സ്വതന്ത്രമായൊന്നും പെട്ടാൻ സാധ്യമായില്ല അക്ശീദിയുടെ പേരിൽ അഹമ്മദിനെ നാട്ടുകാർ സുൽത്താനായി തീരഞ്ഞെടുത്തു. ഇതുപന്തിനുള്ള വയസ്സുമാത്രമായിരുന്നു അഹമ്മദിന്. നാട്ടിനെ ഭരിക്കുന്നതിനുള്ള സ്ഥിതിയിൽനിന്നു രക്ഷിക്കാൻ സാധ്യമല്ലാതെയായ കാരണത്തിനുള്ളതെയും അഹമ്മദിന്റെ ഭരണത്തിനുള്ളതെയും ടുസിറിയായിൽനിന്നു ഭരിച്ചിരുന്നയെ പ്രാപിച്ചിരുന്നു. അസൗകര്യമായിരുന്ന ടുള്ളതുപോലെ നിയമിച്ചു. മന്ത്രിയായിരുന്ന

East side General The Galileans. Sangare ഇടങ്ങിയവ. That None should die, Air Surgeon ഇടങ്ങി ഇതുപതി ൽ പരം പുസ്തകങ്ങൾ എഴുതി പ്രസിദ്ധനാകുന്നു. 1951ൽ ബൈബിൾ കഥയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി Road to Bittria എന്ന ഉപന്യാസം പുറത്തിറക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിഞ്ഞു. മറൊരു ഡോക്ടറായ സാഹിത്യകാരനാണ് വില്യംഡഡ് ഫോർഡൻ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധകൃതികളാണ് ഡോക്ടർ അറ്റ്സി, ഡോക്ടർ ഓൺ ദ റോഡ്, ഡോക്ടർ ഇൻ ദ ഹൗസ് തുടങ്ങിയവയാണ്.

നുത്തെ ശേഖരിക്കയും ചെയ്തു

ഇഫ്രിഖിയിലെ അക്ശീദ് ഭരണം തകർന്നതിനുശേഷം ഈജിപ്തിലെ കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിലെ ആഫ്രിക്കയുടെ പടിഞ്ഞാറൻഭാഗമായിരുന്ന ഹിദേസ്, സിറിയ ഇതിനെല്ലാടെയുള്ള അക്ശീദ് ഭരണത്തിൽ പ്പെട്ടതായിരുന്നു. ഇവിടെയുള്ള എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളും കയ്യടക്കിയതോടെ ശ്രീയാ ഭരണത്തിൽ പ്പെട്ടതായിത്തീർന്നു. ഇവിടെയുള്ള ഭരണാധികാരിയായിരുന്ന അബ്ബാസി ഖലീഫ അൽമുഇസ്സ് തന്നെ ഈജിപ്തിലെ ഭരണം നടത്തുവാൻ ഏർപ്പാടുചെയ്തു. ഇതിനുവേണ്ടി അൽമുഇസ്സ് ഈജിപ്തിലെ ഭരണാധികാരിയായിരുന്ന അബ്ബാസി ഖലീഫമാക്കെതിരായി പ്രവാഴവാല പൊട്ടിമുളച്ചതുകൊണ്ടും പൊതുജനങ്ങളിൽ അബ്ബാസികളോടുള്ള വൈപ്പും ശീയാക്കളോടുള്ള ബഹുമാനവും കടന്നുകൂടിയതും.

ഇതോടുകൂടി കാഹിറിനു നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിയാത്ത രൊസ്ഥ ഉടലിടുകയും ചെയ്തു. ജനങ്ങളുടെ ജീവിതാവലംബമായ നൈൽനദിയിലും വാഹകയും നാട്ടിന്റെ സമ്പത്തുകൊണ്ടും എല്ലാം തകർച്ചയിൽ എത്തുകയും പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു. ക്ഷാമവും പട്ടിണി മരണവും കോളറയും ഇതിനെ ശ്മശാനമാക്കി മാറ്റിമായിത്തീർന്നു.

ഇതു കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ബഗ്ദാദിലെ ഖലീഫയിൽനിന്നു കാര്യമായ ക്ഷാമ നിവാരണ പ്രവർത്തനം പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. കണ്ണുന്ന പുതമേൽനിന്നു ഭരണനടപടികൾ ലാഭമെന്നോണം, ഇഫ്രിഖിയിലെ പുരാതന നിക്ഷേപങ്ങളും നിധികളും തട്ടിയെടുക്കാനും കവർച്ചചെയ്യാനും കാരണത്തു കഷ്ടികഠിനം ഇതൊരു നല്ല അവസരമായിരുന്നു സിറിയയുടെയും ഈജിപ്തിന്റെയും നാനാ ഭാഗവും കൊള്ളയടിച്ചിരുന്ന കാരണികളെ നേരിടുവാൻ കാഹിറിന്റെ ഭയനീയനില ഉറയ്ക്കുമായിരുന്നില്ല ഇതു അവസരം ബഗ്ദാദിൽ അധികാരമാഹത്തിന്റെ വടംവലിയും ഖിലാഫത്തു പിടിച്ചുപറ്റാനുള്ള ശ്രമമായിരുന്നു.

നാട്ടിൽനിന്നു പിരിച്ചിരുന്ന നികുതി പട്ടാളച്ചിലവിന്നതന്നെ മതിയാവാഞ്ഞതുകൊണ്ട് സൈനുകളിൽ ഒരു ഗണ്യമായ ഭാഗം കാഹിറിനോടനുസരണമില്ലാത്തവരായിത്തീർന്നു. ഹിജ്റ 357ൽ കാഹർ ഡമസ്കസ്സിൽവെച്ചു അവധത്തെത്തെ വയസ്സിൽ മരണപ്പെട്ടു. ഇതുപന്തിനുമുമ്പായിരുന്നു ബൈള്ളൽകർസ്സ്, ജോർഡാൻ, ലബനാൻ, സിറിയാ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രദേശങ്ങളും കാഹിറിന്റെ ഭരണത്തിൻകീഴിലായിരുന്നു (The story of Gairo)

അക്ശീദണത്തിനു നാഗനില്പുതെയായിരുന്നു. ഖലീഫക്കു സ്വതന്ത്രമായൊന്നും പെട്ടാൻ സാധ്യമായില്ല അക്ശീദിയുടെ പേരിൽ അഹമ്മദിനെ നാട്ടുകാർ സുൽത്താനായി തീരഞ്ഞെടുത്തു. ഇതുപന്തിനുള്ള വയസ്സുമാത്രമായിരുന്നു അഹമ്മദിന്. നാട്ടിനെ ഭരിക്കുന്നതിനുള്ള സ്ഥിതിയിൽനിന്നു രക്ഷിക്കാൻ സാധ്യമല്ലാതെയായ കാരണത്തിനുള്ളതെയും അഹമ്മദിന്റെ ഭരണത്തിനുള്ളതെയും ടുസിറിയായിൽനിന്നു ഭരിച്ചിരുന്നയെ പ്രാപിച്ചിരുന്നു. അസൗകര്യമായിരുന്ന ടുള്ളതുപോലെ നിയമിച്ചു. മന്ത്രിയായിരുന്ന

CENTRE FOR HADHRAMI & DIASPORA STUDIES
Mappila Heritage Library

ജൌഹറുബ്നു അബ്ദുല്ലാ ഹിസ്സികിലിയ്യി

സയ്യിദ് അബ്ദുറഹിമാൻ തങ്ങൾ, അൽഅസ്ഹർ, കൈറോ

II

പക്ഷെ ജൌഹറിന്റെ കയ്യാൽ ഉണ്ടായ തുടർച്ചയായ വിജയവും ഖവാരിജികളുടെ കീഴടക്കവും മുസ്ലീമിന്റെ ഉദ്ദേശത്തിനു മതിയാകുവോളം നൽകുകയുണ്ടായില്ല. ഇതിനിടയിൽ അകശ്ശീർ രണ്ടത്തിൽ പറഞ്ഞ തകർച്ചയും ബാരിക്ക കക്ഷികളുടെ ഇടയിലും സിറിയയിലുമുണ്ടായ സംഘടിതമായ കവർച്ചയും, അകശ്ശീർ സൈന്യങ്ങൾ തമ്മിലുണ്ടായ കലഹവും അകശ്ശീർഭരണത്തെ അസ്ഥിരമാക്കിത്തീർത്തു.

ഇജിപ്പിലെ മന്ത്രിയായിരുന്ന ജഅഫറും, കാഫൂറിന്റെ വിശ്വസ്തനും ബന്ധുവുമായിരുന്ന അബുൽഫള്ൽ ജഅഫറുബ്നുൽഫുറാത്തും തമ്മിൽ തെറ്റിപ്പിരിഞ്ഞതിനു ശേഷം ബഗ്ദാദിലെ ഒരു യുദ്ധവിശേഷത്തിൽ ജനിച്ചുവന്ന ഇജിപ്തിൽ വന്ന കാഫൂറിനാൽ ഇസ്ലാംമതം സ്വീകരിച്ചുവന്നതാണ്. ജഅഫറുമായുള്ള വൈരാഗ്യത്തിനാൽ ശിയാഖലീഫമാരെയാണ് ഇയാൾ ആയുധമായുപയോഗിച്ചത്. അകശ്ശീർഭരണത്തിലെ മുഴുവൻ രഹസ്യവും കൊറിക്കൊള്ളുകയും രാജ്യം പിടിച്ചടക്കാൻ പ്രേരണനൽകുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഹി: 366മുതൽ മുഴുവൻ ശക്തിയുമുപയോഗിച്ച് ഇജിപ്ത് കീഴടക്കാനുള്ള സന്നാഹങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. തുനീസു മുതൽ ഇജിപ്തു വരെ വഴികളിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന വെള്ളക്ഷാമം പരിഹരിക്കാൻ ഓരോ മർഹലയിലും കിണറുകളും പട്ടാളങ്ങൾക്ക് പാളയമടിക്കാനുള്ള സൌകര്യവും ചെയ്തു.

സുസ്സിലെ യൂശാലികളായ ബർബർ കക്ഷികളിൽനിന്നു രണ്ടുലക്ഷം സൈന്യങ്ങളെ ഇതിനുവേണ്ടി പ്രത്യേകം തെരഞ്ഞെടുക്കിയിരുന്നു. ഈ വമ്പിച്ച യുദ്ധസന്നാഹങ്ങൾക്കു രണ്ടുകോടി നാല്പതുലക്ഷം ദീനാർ (സ്വർണ്ണനാണയം) ചിലവായെന്നു കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു [അൽമുഖ്തസർ]. ജൌഹറിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ തുടർച്ചയായുണ്ടായ വിജയവും യുദ്ധോത്സുകതയും ഖലീഫയോടുള്ള കൂറും ജൌഹറിനെ ഇജിപ്തിലേക്കുള്ള സൈന്യനീക്കത്തിനർഹനാക്കിത്തീർത്തു. യുദ്ധകൂടാതെതന്നെ ഇജിപ്ഷ്യൻസൈന്യം ജൌഹറിനു വഴിമാറിക്കൊടുക്കണമെന്നായിരുന്നു ജൌഹറിന്റെ ധാർമ്മികത്വവും മനോധൈര്യവും കണ്ട ഖലീഫ പറഞ്ഞിരുന്നത്. "ഈ നിലയിൽ ഇജ്ജർമാത്രം നന്നായാൽ, ഇജിപ്തിനെ തോല്പിച്ചടക്കി കീഴടക്കൽ സാധിക്കുമെന്ന ഞാൻ ദൃഢമായും വിശ്വസിക്കുന്നു" എന്നുമായി ഖലീഫ പറഞ്ഞുപോയി. ഇജിപ്തിൽ ലോകത്തെ കീഴ്മേൽ മറിക്കാവുന്നത്രയും ഖിദ്മത്തുകൾ ചെയ്തുകൂട്ടിയിട്ടുള്ള ജൌഹർ സൃഷ്ടിക്കുമെന്നു ഖലീഫ പ്രവചിച്ചിരുന്നു.

ഈ വാക്ക് അക്ഷരാർത്ഥത്തിൽ തന്നെ ശരിയാണെന്നതിനുതെളിവുകളായി ഇജിപ്തിൽ കീഴ്പ്പെടുത്തിയ ഭൂപ്രദേശങ്ങളുടെ പേരുകൾ തന്നെ. ഹിജ്റ 358 റമളാൻമാസം 14നു വമ്പിച്ച പട്ടാളത്തോടും യുദ്ധസാമഗ്രികളോടുകൂടെയും തുനീസിലെ കൈറവാനിൽനിന്നു ജൌഹർ ഇജിപ്തിനുനേരെ പുറപ്പെട്ടു. ഖലീഫയും ശിയാപ്രമുഖന്മാരും പ്രധാനികളും നാലു നാഴിക ദൂരംവരെ ജൌഹറിനെയും സൈന്യത്തേയും യാത്രയയപ്പാൻ അനുഗമിച്ചിരുന്നു. ഒരാഴ്ചയിൽ നിന്നു യാത്രപറിയുമ്പോൾ ഖലീഫ പൊതുപ്രസംഗവും ജൌഹറിൽ ഏല്പിച്ചുപറഞ്ഞ മതിപ്പും ഓരോ പട്ടാളക്കാരനും ആവേശം കൊള്ളിക്കയും ഒന്നുകിൽ മിസർ അല്ലെങ്കിൽ മൌണമെന്നതു് അവർ മുദ്രാവാക്യമാക്കിത്തീർക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. ഒരു ലക്ഷത്തിൽപരം അശ്വഭടന്മാരും ആയിരത്തിലധികം നൂറു പെട്ടികളും നിറയെ യുദ്ധോപകരണങ്ങളും കുതിരപ്പടയുമായി പുറപ്പെടുന്ന ജൌഹർ ഫാതിമിദ്ഖലീഫമാർക്ക് എന്നെന്നേക്കുമായി ഇജിപ്ത് കീഴടക്കാതെ മടക്കമില്ലെന്നു ദൃഢനിശ്ചയത്തോടെ ഖലീഫയുടെ ആശീർവാദത്തിനും പ്രാർത്ഥനക്കും ശേഷം റമള യിലെന്നു യാത്രയായി. ഇസ്സുസ്തിയിലെത്തിക്കാണ് ആദ്യമായി ചെന്നത്. ജൌഹറിന്റെ പട്ടാളശക്തിയെ ഇസ്സുസ്തിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന സൈന്യങ്ങൾക്ക് നേരിടാൻ സാധ്യമല്ലെന്ന മനസ്സിലായപ്പോൾ യാതൊരു പ്രതിരോധവും ഏർപ്പെടുത്താതെ കോട്ടവാതിൽ തുറന്നുകൊടുത്തു എതിർപ്പു കൂടാതെ ഇജിപ്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമായ ഇസ്കന്ദ്രിയ ജൌഹറിന്നധീനപ്പെട്ടു. നാട്ടിൽ യാതൊരു ക്ഷാമുണ്ടാക്കാതെയും ഉണ്ടാക്കുന്നതെന്നും നാട്ടുകാർക്കോ അവരുടെ സ്വത്തിനോ അപായം വരുത്തുന്നതെന്നും പട്ടാളങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകമായി ജൌഹർ താക്കീതു നൽകിയിരുന്നു. തന്റെ കൈശമുള്ള ദ്രവ്യങ്ങൾതന്നെ പട്ടാളപിടിവിന്നു മതിയായിരുന്നു. ഈ സംവേഗം നാട്ടുകാരിൽ മതിപ്പും വിശ്വാസവും ഉളവാക്കിത്തീർത്തു [ഇബ്നുസുലൈ]

യാതൊരെതിർപ്പും കൂടാതെ ഇസ്കന്ദ്രിയ ജൌഹറിന്നു കീഴടങ്ങിയ വിവരം അകശ്ശീർകളുടെ തലസ്ഥാനമായ ഫുസ്താനിൽ (ഇന്നത്തെ കൈറോവിൽ പെട്ട സ്ഥലം) അറിഞ്ഞപ്പോൾ പ്രധാനമന്ത്രി ജഅഫർ ഫുർക്കുമാരേയും പട്ടാളത്തലവന്മാരേയും വിളിച്ചുകൂട്ടി. ആലോചന ചെയ്തു സന്ധിക്കു തീരുമാനിക്കയും പൊതുജനസമ്മതനും ശിയാകുടുംബവുമായി ബന്ധമുണ്ടായിരുന്ന ആളിമായ അബുജഅഫർ മുസ്ലിമിനേറ, നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു സംഘത്തെ ഇസ്കന്ദ്രിയയിലേക്കയക്കുകയും ചെയ്തു.

ഹി: 358 റജബ്മാസത്തിലാണു സന്ധി സംഭാഷണം നടന്നത്. നാട്ടിലെ മുഴുവൻഅധികാരങ്ങളും ഫാതിമിദ്ഖലീഫമാർക്കാണെന്നും അവരാണ് യഥാർത്ഥ ഖലീഫമാരെന്നും അബുജഅഫർ [illegible]

കാർ സമ്മതിച്ചു ബൈഅത്തു ചെയ്യണമെന്നും എന്നാൽ അവരുടെ സമ്പത്തിനോ മാനത്തിനോ ഭംഗം വരുത്തുകയില്ലെന്നും മറ്റും വിവരിക്കുന്ന ജൌഹറിന്റെ ഔദ്യോഗികപ്രതിനിധിയായിരുന്ന കർമ്മവും ഭീഷണിയും ഉൾകൊള്ളുന്ന കാർഡുകളും ഇവർതന്നെയാണ് ഫുസ്താതിലേക്കയച്ചത്. സംഭവിതുസ്സുന്നുമായ ഈ കാർഡുകളും സുപ്രസിദ്ധമത്രെ. [ഇത്തിഹാഫ്ൽഫുനഫാ]

നിരോധകസംഘം ഇതുമായി ഫുസ്താതിലെത്തിയിരുന്നു. മന്ത്രിയും നിസ്സഹായനായിത്തീർന്നു. ഫുസ്താതിന്റെ പ്രധാന നിബന്ധനകളും അകശ്ശീർ പ്രധാനികൾക്ക് സ്വീകാര്യമായില്ല. അകശ്ശീർകളും യുദ്ധത്തിനൊരുങ്ങിത്തന്നെ ഇരുന്നു. ശഅബാൻ 11നു ജൌഹറിന്റെ സൈന്യം ഫുസ്താതിനടുത്ത ജീസയിൽ എത്തി. തൊട്ടടുത്തദിവസം തലസ്ഥാനമാകുമിടുക്കുള്ള അവിടെ വെച്ചു അകശ്ശീർ സൈന്യവും ശിയാ സൈന്യവും തമ്മിൽ ഘോരമായ പോരാട്ടം തന്നെ നടന്നു. എന്നാൽ അകശ്ശീർ സൈന്യം ഛിന്നഭിന്നമായി ഒരു വിഭാഗം പരാജയപ്പെട്ടു. ആയുധംവെച്ചു കീഴടങ്ങി. മറ്റുള്ളവരെ തടുത്തുനിർത്താൻ അധികം ബുദ്ധിമുട്ടു നേരിടേണ്ടിവന്നില്ല. ശഅബാൻ 16നു് അകശ്ശീർകളുടെ മുഴുവൻ ശക്തികളും പരാജയപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു ഇജിപ്തു കീഴടക്കി. ഈ സംഭവം ഇജിപ്തുകാരെ ഭയവിഹ്വലരാക്കി. സമ്പത്തുകളെല്ലാം പിടിച്ചെടുക്കുമെന്നും സന്ധി സ്വീകരിക്കാത്തതിനെറ പരിണാമമെന്നുമായിരുന്നു നാട്ടുകാരുടെ ഭീതി. അബൂജഅഫറിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു സംഘം ക്ഷമായാചനത്തിനായി പുറപ്പെട്ടു. നഗരഹദ്ദിലുള്ള കടകളുടെ അടിഭാഗം അനുവദിക്കുകയും സൈന്യങ്ങൾക്ക് പ്രതിദിനം താക്കീതു നൽകുകയുംചെയ്തു ഇതു ജൌഹറിന്റെ ബുദ്ധിപൂർവ്വവും ആകർഷകവുമായ രാജ്യതന്ത്രമായിരുന്നു. നാട്ടിലെ പ്രതിപുരുഷന്മാരെ ഫാതിമികളെ ഖലീഫയായി സ്വീകരിക്കണമെന്നതായിരുന്നു ജൌഹറിന്റെ പ്രധാനലക്ഷ്യം. തൽപരനായ ജൌഹറിന്റെ പെരുമാറ്റം ഇതിനനുകൂലമായി. ഈ ഉദ്ദേശത്തെ മുൻനിറുത്തി അടുത്തപടി അബൂജഅഫറിനു ശിയാകുടുംബവുമായി അദ്ദേഹത്തിനുള്ള ബന്ധത്തെയും ബഹുമാനത്തെയും വിവരിച്ചുകൊണ്ടു ഒരു ജൌഹർ എഴുതിക്കൊടുത്തു.

ഇതിനാൽ നാട്ടുകാരുടെ ഭീതിയും ഭയവും വിട്ടൊഴിഞ്ഞു. ശഅബാൻ 17നു് അബൂജഅഫറിന്റെയും പ്രധാനമന്ത്രി ജഅ്ഫർ ഫുർക്കുമാരിന്റെയും മറ്റു പ്രധാനികളുടെയും അകമ്പടിയോടുകൂടി ജൌഹറിനെയും ശിയാ രൈന്യത്തെയും നാട്ടുകാർ ബഹുമാനപൂർവ്വം സ്വീകരിച്ചു പ്രതീക്ഷിക്കുകയും ഒരു സ്ഥാനത്തേക്കാനയിച്ചു. രാജ്യധികാരം മുമ്പു നൽകാമെന്നു ജഅഫർ ജൌഹർമുഖേനയിൽ ഏൽപിച്ചതുകൊണ്ടു ഇതോടെ അബ്ബാസിഖിലാഫത്തും അകശ്ശീർഭരണവും ഇജിപ്തിൽനിന്നു അസ്തമിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഫാതിമീഭരണം ആഫ്രിക്കയിൽ സ്ഥാപിതമായതുമുതൽ ഇജിപ്ത്, ഹിജാസ്, സിറിയ മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിലെല്ലാം ശിയാപ്രചാരകന്മാരെ അയച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതുമൂലം കീഴടക്കുന്നതിനുമുമ്പു ഈ പ്രചാരണത്തിനു കൊണ്ടു അബ്ബാസിഖിലാഫത്തു തള്ളിയിരുന്നതും തൽസ്ഥാനത്തു ശിയാഖിലാഫത്തു കൊണ്ടുവരുന്നതിനുമുമ്പു ഈ പ്രചാരണത്തിനു [illegible]

CENTRE FOR HADHRAMI & DIASPORA STUDIES
Mappila Heritage Library

ജൌഹറുബിന അബ്ദുല്ലാ ഹിസ്സികിലിയ്യി

സയ്യിദ് അബ്ദുറഹിമാൻ തങ്ങൾ, അൽഅസ്ഹർ, കൈറോ

III

ജീർണ്ണിച്ചുകിടക്കുന്ന ജാമിഅഅംറുബ്നുൽ ആസ് എന്ന പള്ളിയും ഉമികളുടെ കഡാഴ്ചയുടെ എന്ന കോട്ടയുടെ പല ഭാഗങ്ങളും മാത്രമാണ് പഴയലക്ഷ്യങ്ങളിൽ ഇന്നു സ്ഥലത്തു ബാക്കിയുള്ളത്. പൂർവപാടം ഇന്നും ജനവാസമില്ലാതെ കിടക്കുന്ന തരിശുഭൂമികളും നശിച്ചുപോയ കെട്ടിടങ്ങളുടെ കല്ലും മണ്ണും കൂമ്പാരമായി കിടക്കുന്നതു കാണാം.

ഇജിപ്ത് അബ്ബാസിഭരണത്തിനു കീഴിലായപ്പോൾ ഫുസ്താത്തിൽനിന്നു തലസ്ഥാനം മാറ്റികൊണ്ടു ഹിജ്റ 133ൽ സ്വാലിഹുബ്നു അലിയ്യി (ഇജിപ്തിലെ ഗവർണ്ണർ) മരിച്ചതുൽ അസ്കർ എന്ന സ്ഥലം തിരഞ്ഞെടുത്തു ഫുസ്താത്തിന്റെ തൊട്ടടുത്തു വടക്കു കിഴക്കു സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ഈ സ്ഥലത്താണ് അബ്ബാസിഖലീഫയുടെ പ്രതിനിധിയായിരുന്ന ഹളൂബുബിനസാഫിറിനാൽ ഹിജ്റ 169ൽ എടുത്തുണ്ടാക്കിയ ഇജിപ്തിലെ പ്രസിദ്ധമായ മസ്ജിദുൽ അസ്കർ പള്ളിത്. ഫാതമി ഖലീഫ മുസ്താൻസിറിന്റെ കാലത്തു ഈ സ്ഥലത്തു വ്യാപാരപ്രമുഖരും ധനികരുമായ ചിലർ താമസിക്കുന്നതിനു ഭവനങ്ങളെ സ്ഥലംമാറ്റാൻ നിർബ്ബന്ധിതരാക്കി അങ്ങിനെ ഈ സ്ഥലവും വിജനമായിത്തീരുകയുണ്ടായത്. അഹമ്മദ് തുലൂനിന്റെ ഭരണമായപ്പോൾ(257-292) പാവപ്പെട്ടവരുടെ താമസിപ്പിക്കാൽ ഫുസ്താത്തിലും അസ്കറിലും അനുകൂലമായ സ്ഥലമാണ് തലസ്ഥാനമാക്കിയത്. പട്ടാളങ്ങളുടെ കൊണ്ടുവരുന്നതിനും പെട്ടെന്നു സഹായങ്ങൾ വിതിപ്പെടുത്തുകൊണ്ട് ഈ അത്താണിൽ കത്തായ് എന്ന പേരിലാണ് ഈ സ്ഥലം അറിയപ്പെട്ടത്. ഫുസ്താത്തിന്റെ വടക്കു യശ്കർ, മുക്കത്തം എന്നീ മലകളുടെ ഇടയിലാണ് തുലൂൻഭരണത്തിന്റെ തലസ്ഥാനമായ കതായ് സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നത്. വളരെ ഉറപ്പിലും മസ്ജിദുൽഖറാഫിന്റെ രൂപത്തിലും പണിതീർത്ത ഈജിപ്തിലെ ഏറ്റവും വിസ്തൃതമുള്ള മസ്ജിദ് തുലൂൻ എന്ന പള്ളി ഇന്നും കാലാകരുമായവിടെ നിലകൊള്ളുന്നു.

തുലൂനികളുടെ മുഴുവൻ അന്തസ്സും നടന്നിരുന്ന കതായിനെയും ഫുസ്താത്തിനെയും അടക്കിനേയും ലജ്ജിപ്പിക്കുന്ന ശില്പവേലകളാലും അലങ്കാരങ്ങളാലും നിബിഡമായിരുന്നതത്രെ. അഹമ്മദ് തുലൂനിന്റെ മകൻ ഖുമാറൂവൈഹിയുടെ കാലത്തു ഈ കോട്ട കൊള്ളടി അന്തസ്സോടെയും കോടിയോടെയും വിസ്തരിപ്പെട്ടതിൽ കുമാറിന്റെ മകൻ ഹാറൂനിന്റെ കാലമായപ്പോഴേക്കും തുലൂൻ ഭരണം ഫലഹീനമായി തുലുനികളെ പുറത്താക്കാൻ അബ്ബാസി ഖലീഫ അൽമുഅ്തഫി മുഹമ്മദ് സുലൈമാൻറെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു സൈന്യത്തെ അയച്ചു. ഹാറൂനിന്റെ കല്പനപടി നശിപ്പിക്കപ്പെടുകയും അബ്ബാസാ എന്ന സ്ഥലത്തുവെച്ചു വധിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. മുഹമ്മദ് സുലൈമാൻ തുലൂനികളുടെ കതാളുള്ള കോട്ട തല്ലിയുടക്കുകയും തീവെച്ചു നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ആകയാൽ ഈ മൂന്നു തലസ്ഥാനങ്ങളും അപായങ്ങൾക്കും ആപത്തിനും പാല്പിവിക്കയാണുണ്ടായത്. ഫാതിഹ് ബൈബുൽ മുകൗസ് യുസഫ് സലാഹുദ്ദീൻ അയ്യുബിയുടെ കാലത്തു കാഹിറ പുതുക്കിപ്പണിയുന്നതിനു മുമ്പുള്ള സ്ഥലങ്ങളിലധികവും കോട്ടകളുടെ അവശിഷ്ടങ്ങളും ഉപകരിച്ചിരുന്നു.

അൽകതാളത് നശിപ്പിച്ചതിനുശേഷം ഫുസ്താത്തിനെയായിരുന്ന അബ്ബാനി ഖലീഫാർ കേന്ദ്രമാക്കിത്തന്നതും അകഴിക്കാം തലസ്ഥാനമാക്കിയതും.

ജാമിഉൽഅസ്ഹർ

ജൌഹർഉജിപ്പ് കീഴടക്കിയകാലത്തു ജാമിഅഅംറ്, ജാമിഅ്തുലൂൻ എന്നീ പള്ളികളും വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ കേന്ദ്രമായിരുന്ന പഴയ സമ്പ്രദായമനുസരിച്ചു പള്ളികളെയായി ഇസ്ലാമികമായ പൊതുകാര്യങ്ങളുടെയും വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെയും പ്രധാനസ്ഥലം മസ്ജിദുബ്നുതൂലൂൻ തന്നെ 40 അധ്യാപകന്മാരുടെ കീഴിൽ അധ്യയനം നടത്തിയിരുന്നു എന്നു പറയുന്നു.

ഉജിപ്തിലെ മറ്റു പരിതപ്രധാനമായ പള്ളികളെക്കാൾ പണ്ഡിതന്മാരായി ഈ പള്ളികണക്കാക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. രാജാക്കന്മാരും നാടുവാഴികളും സ്ഥാനമാനങ്ങൾ നൽകുന്നതും ഇവിടെവെച്ചു നടത്തുന്ന ആചാരങ്ങളായിരുന്നു. റംസാന്റെ അവസാനത്തെ രാത്രിയിൽ എല്ലാവർഷവും ഈ പള്ളിയിൽ മതപ്രഭാഷണം നടത്തുന്നതു സുപ്രധാനമായിരുന്നു. ഇതിനു അൽഇമാമുൽയതീമ എന്നു പറയപ്പെടുന്നു.

അംറുബ്നുൽആസ് (റ) ഹി: 21ൽ പണിതീർത്ത ഈജിപ്തിലെ ഒന്നാമത്തെ മുസ്ലീം പള്ളിയായിരുന്നു മസ്ജിദ് അതീക്ക് എന്നും (പഴയ പള്ളി) പറഞ്ഞുവരുന്നുണ്ട്. മുആവിയ (റ) യുടെ കാലത്തു ഈജിപ്തിലെ ഗവർണ്ണറായിരുന്ന മസ്ലമത്തുബ്നുമഖ്ലദ് ഹി: 53ലും അബ്ദുൽമലിക്കിന്റെ കാലത്തു 79ലും ഈ പള്ളി കൂടുതൽ വിസ്തൃതപ്പെടുത്തി പുതുക്കിപ്പണിതിട്ടുണ്ട്.

ഉടർന്നുകൊണ്ടേ സഫാഹിന്റെ കാലത്തു 132ലും റശീദിന്റെ കാലത്തു 175ലും മഅ്മൂന്റെ കാലത്തു 212ലും മറ്റും പല പ്രാവശ്യം പള്ളിയിൽ വ്യത്യാസങ്ങളും ഭേദഗതികളും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു. ആകയാൽ പഴയ പല ലക്ഷ്യങ്ങളും ഇതിൽ അവശേഷിച്ചിട്ടില്ലതുകൊണ്ടും പഴയ ആദ്യത്തെ പള്ളിയുടെ സ്ഥലത്തായതുകൊണ്ടും ഈ പള്ളിയെ ഈജിപ്തിലെ ഒന്നാമത്തെയും പഴയതുമായതിനെ ഇപ്പോഴും ബഹുമാനിച്ചുവരുന്നു: ഇമാംശാഫിയുടെ പ്രധാന ദർസ്സ്സ്ഥലം ഈ പള്ളി ആയിരുന്നുവത്രെ. മസ്ജിദ് അസ്കർ, മസ്ജിദുൽഖൻ എന്നീ പള്ളികളും പണിതതോടെ വിദ്യാഭ്യാസകേന്ദ്രങ്ങളും മുന്നേറ്റമായിതീർന്നു. തുലൂൻ ഈ ആവശ്യത്തിനായി വളരെയധികം സമ്പത്തുകളും വഖഫ് ചെയ്തിരുന്നു.

ശിയാക്കൾക്കു മാത്രമായും, മറ്റുള്ളവരുടെ ആഗമനങ്ങൾക്കു തടസ്സം സംഭവിക്കാതെയും സ്വന്തമായൊരു കേന്ദ്രം പണിയണമെന്നായിരുന്ന ജൌഹറിന്റെ ആഗ്രഹം ഈ ഉദ്ദേശത്താൽ ഹി: 359 ജമാദുൽആഖിർ 24ന് ജാമിഉൽഅസ്ഹർ പള്ളിയുടെ പണി ആരംഭിച്ചു. 361 റംസാൻ 7ന് ആദ്യമായി അതിൽ ജുമുഅനമസ്കാരം നടത്തി. അന്നുതൽ ശിയാചടങ്ങുകളുടെയായ ഖുതുകളുടെ പ്രധാനകേന്ദ്രസ്ഥലമായി 363 സഫർ മാസത്തിൽ അഖീദുബിന നഅ്മാനിനെ അബൂ പകനായി നിയമിച്ചു അസ്ഹറിന്റെ പ്രഥമ ഉദ്യോഗം മുസ്ലീങ്ങളുടെ മകൻ അസീസിന്റെ ഭരണത്തോടെ (365-386) അസ്ഹറും ശിയാ വിദ്യാഭ്യാസവും കറെക്കുറെ ശ്രദ്ധയായി. പള്ളിക്കു ചുറ്റും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു താമസിക്കാനുള്ള കെട്ടിടങ്ങളും (വാടകകൊടുക്കുന്നവയും) പണിയിപ്പിച്ചു. അധ്യാപകന്മാരെ വർദ്ധിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. ഈ ഭരണകാലത്തെ ജാമിഉൽഅസ്ഹർ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടുതുടങ്ങിയതു [താരീഖ് അന്നാനി] ശിയാക്കളുടെ മുഖ്യകേന്ദ്രം കസ്രസ്സുഹൂർ എന്ന പേർ പറഞ്ഞിരുന്നു. ഇതിനോടു തൊട്ടടുത്തു പണി തീർത്തുകൊണ്ടതെ ഇതിനു ജാമിഉൽ അസ്ഹർ എന്ന നാമകരണം ചെയ്തപ്പെട്ടതു. ഫാത്തിമ സുഹ്റ(റ) യുടെ സന്താനപരമ്പരയിൽപെട്ടവരാണെന്നു വാദിച്ചിരുന്ന ഖലീഫമാർ ഫാത്തിമസുഹ്റ(റ)യുടെ സൂചനയായി ഈ പേർ വെച്ചതാണെന്നു ചിലർ പറയുന്നു.

പ്രധാനമായും നഫ്സീഹാദീസുകാർക്കു പുറമെ സിയാക്കളുടെ കർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളും ഏഴു തലമുറകളായി കാസിമുൽമാനിന്റെ അൽമുക്തിസാദും മന്ത്രി ഇബ്നുൽ കൽസിന്റെ റിസാലത്തുൽവസീരിയ്യയും, മുക്തിഖാഫ് മുസൂലുൽ മദാഹബ്, കിതാബുൽഅംബാർ, മുക്തിഖാഫുൽഹഖാഹാ, ഒരായുൽഇസ്ലാം എന്നീ കിതാബുകളായിരുന്ന പാഠ്യവസ്തുക്കളായിരുന്നതു. [ഇബ്നുഖല്ലികാൻ]

ഒരായുൽഇസ്ലാമും അൽവസീരിയ്യയും മനപ്പാഠമാക്കിയവർക്കു പ്രത്യേകസമ്മാനങ്ങളും നൽകിയിരുന്നതത്രെ ഇതാടെപ്പം ഖലീഫ അൽഹാകിബിഅംറില്ലായുടെ കാലത്ത് 395ൽ സ്ഥാപിതമായ ദാറുൽഹിക്മത്തിൽ വൈദ്യം, ചരിത്രം, ഭൂമിശാസ്ത്രം, കണക്ക്, തത്വജ്ഞാനം മുതലായവകൂടി പഠിപ്പിക്കാൻ പ്രത്യേകപുസ്തകം ചെയ്തിരുന്നു

കാലക്രമേണ ശിയാഭരണത്തിൽ കടന്നുകൂടിയ അനാചാരങ്ങളും നബന്ധനകളും സുന്നി ആദർശക്കാരെ വെറുപ്പിച്ചിരുന്നതു. കാഹിറയിൽതന്നെ ഇവക്കെതിരായി ഒരു രഹസ്യസംഘടനപ്രവർത്തിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടു ശിയാക്കളല്ലാത്തവർക്കു പ്രത്യേക വിദ്യാഭ്യാസസൌകര്യങ്ങളോ പ്രോത്സാഹനങ്ങളോ ചെയ്തിരുന്നില്ല.

ഹിജ്റ 567ൽ സുൽത്താൻ സലാഹുദ്ദീൻ അയ്യുബിയാൽ ശിയാക്കളുടെ ഭരണം എടുത്തുമാറ്റിയതോടുകൂടിയുണ്ടായ തുടർച്ചയായ പരിവർത്തനങ്ങളുടെ ഫലമായി ഈ സ്ഥാപനത്തിനും മാറ്റമുണ്ടായി. ഭരണത്തിലും മാറ്റമുണ്ടായി. മറവിലുള്ളവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനും പ്രോത്സാഹനം ലഭിച്ചു. കാ

CENTRE FOR HADHRAMI & DIASPORA STUDIES
Mappila Heritage Library